

5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 "Об'єднання підприємств", затверджене наказом Міністерства фінансів України N 163 від 07 липня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 "Зменшення корисності активів", затверджене наказом Мінфіну № 817 від 24 січня 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

АНАЛІЗ СИСТЕМ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Буйко Ю. С., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова.

Сучасні умови потребують від підприємств постійних змін. Глобалізація – актуальна тема в усьому світі. Наша країна також діє на міжнародному ринку, спостерігається залучення іноземного капіталу в усі галузі виробництва, спроби вступити до міжнародних організацій, реформування економіки. А все це вимагає від керівників українських підприємств адаптувати свою систему обліку відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності.

Запаси – це одна із таких важливих складових господарювання, без якої виробниче підприємство не зможе функціонувати. Тому питанням уніфікації обліку запасів відповідно до міжнародних стандартів займалися такі вчені: Бутинець Ф.Ф., Голов С.Ф., Костюченко В.М., Жолнер І. В. та інші.

Мета роботи – узагальнити теоретичні засади щодо обґрунтування відмінностей обліку запасів в національній та міжнародній практиці.

Задачі дослідження: аналіз основних визначень та положень відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» (П(с)БО 9) та Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 2 «Запаси» (МСБО 2) та виявлення розбіжностей між ними; встановлення економічних проблем, викликаних цими відмінностями.

Багато підприємств виходять на міжнародні ринки, щоб отримати додатковий прибуток. Облік, не тільки запасів, повинен вестися як щодо вимог національних положень, так і відповідно до міжнародних стандартів. Але у міжнародних стандартах можна знайти як «переваги», так і негативні риси. До позитивних можна віднести: складання і подання прозорої управлінської звітності, яка повною мірою відображає всі процеси на підприємстві; розуміння звітності, складеної за міжнародними стандартами в усьому світі; логіка в усіх положеннях.

Негативним є те, що: існує деяка абстрактність міжнародних стандартів; відсутність роз'яснень щодо деяких ситуацій; різноманітність у методах обліку.

Відповідно до МСБО 2 запаси – це активи, які:

- а) утримуються для продажу у звичайному ході бізнесу;
- б) перебувають у процесі виробництва для такого продажу або
- в) існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у виробничому процесі або при наданні послуг [1].

Щодо цього ж визначення в П(с)БО 9 [2], то воно майже ідентичне, окрім того, що запаси використовуються ще для споживання в процесі управління підприємством. На думку автора це уточнення доречне, тому що, як показує практика, запаси можуть використовуватися не тільки для виробництва, бо процес виробництва не охоплює всієї господарської діяльності.

Щодо положення сфери застосування, то в МСБО 2 не сказано про капітальні інвестиції. Наприклад, якщо підприємство буде здійснювати капітальний ремонт власними силами, то будівельні матеріали, які є в нього на балансі підприємства також будуть запасами.

Також в МСБО 2 сказано, що запаси оцінюються за найменшою із вартостей: собівартістю або чистою вартістю реалізації. Це пояснюється, що принцип обачності грає важливу роль в формуванні принципів МСБО, коли в українській практиці він не завжди використовується.

Значні відмінності щодо оцінки запасів в обліку за міжнародними та національними стандартами приведено на рис. 1.

Таким чином, слід відмітити, що між вітчизняними положенням про запаси та міжнародним є чимало спільного, а саме: підходи до визначення поняття «запаси»; методи оцінювання запасів при вибутті; оцінка запасів на дату балансу; терміни, які застосовуються в стандартах; відображення у звітності запасів за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації [3].

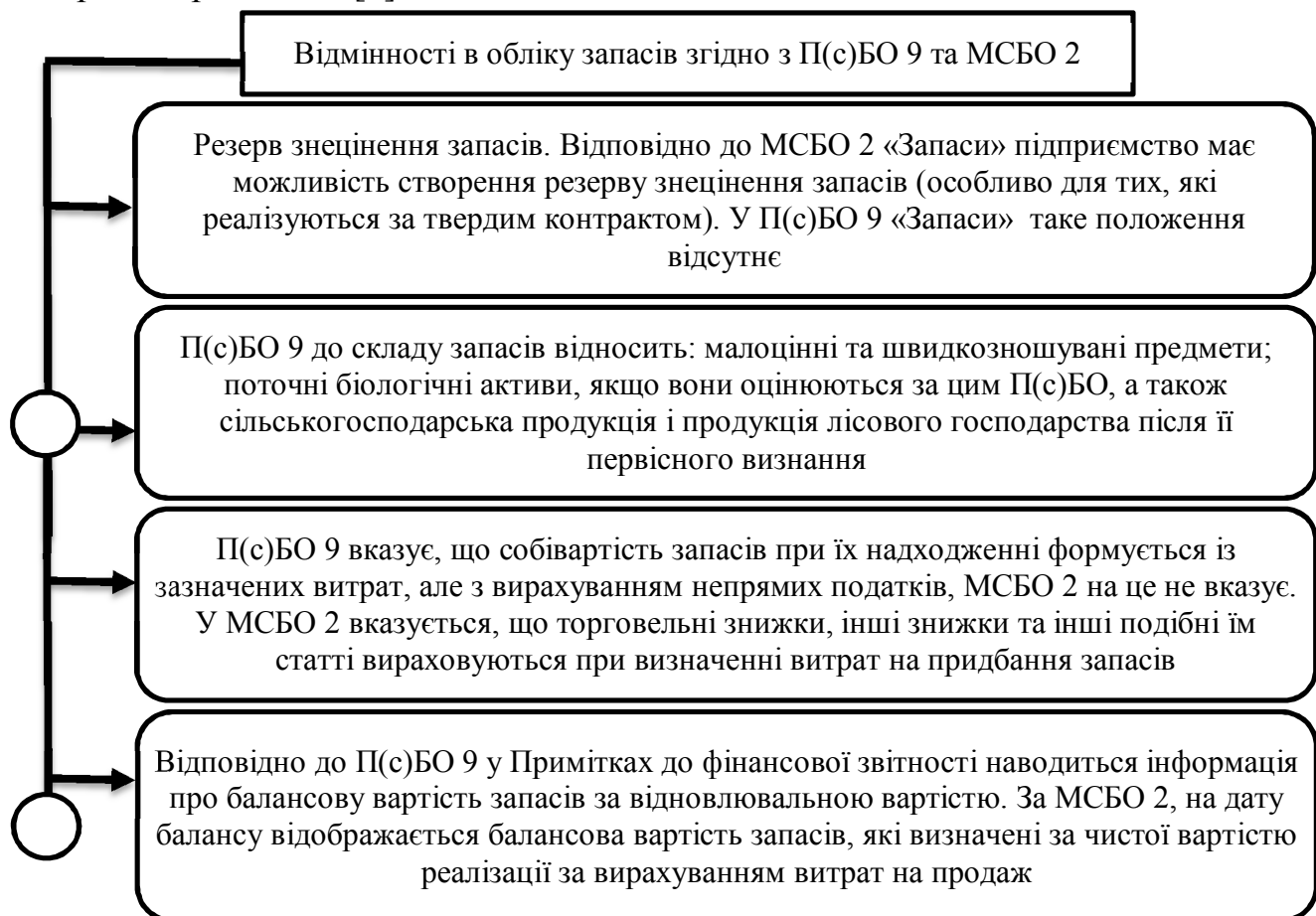

Рис. 1 – Відмінності в обліку запасів між П(с)БО 9 «Запаси» та МСБО 2 «Запаси»

Поряд з цим, існуючі протиріччя сприяють виникненню певних складнощів в роботі підприємств, які працюють за міжнародними стандартами. Так, в МСБО 2 [1] відмічено витрати, які пов'язані з переробкою запасів, а в нашому законодавстві ці витрати відзначені тільки в П(с)БО 16 «Витрати» [4]. Також, згідно з МСБО 2 не дозволяється включати до витрат на придбання запасів курсові різниці, в П(с)БО 9 про це нічого не сказано, але в П(с)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» [5] надається інформація, схожа з МСБО 2.

Будь-які відмінності, навіть і незначні на перший погляд, можуть значно викривити фінансовий результат підприємства. Це стосується, насамперед, підприємств, які співпрацюють з іноземними партнерами, так як вони працюють на основі міжнародних стандартів. Так як, міжнародні стандарти позитивно сприйняті і вдало використовуються багатьма країнами, то в нашій країні, на думку автора, треба національні стандарти більш стандартизувати під міжнародні. Це значно полегшить діяльність українських підприємств на міжнародному ринку.

Список використаних джерел:

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/929_021.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затв. наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
3. Безверхий К. В. Особливості бухгалтерського обліку за національними та міжнародними стандартами: порівняльний аспект / К. В. Безверхий // Облік і фінанси. – 2014. – № 2. – С. 8-13. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2014_2_3.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів», затв. наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 № 193 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>.

НЕДОСКОНАЛІСТЬ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

Вербецька А. В., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Розвиток сучасних економічних відносин вимагає отримання достовірної інформації про діяльність будь-якого суб'єкта господарювання, що, в свою чергу, зумовлює потребу у веденні бухгалтерського обліку на підприємствах України. Це означає, що кожен господарюючий суб'єкт зобов'язаний вести бухгалтерський облік безперервно від створення до ліквідації, з метою реєстрації всіх фактів господарського життя. Якщо ж на підприємстві створена недосконала система обліку, то користувачі отримуватимуть недостовірну